

Opvs Theologicvm

In Tres Tomos Distribvtvm, In quo praecipua totius Theologiae capita accurate pertractantur ... Adiecto ad finem Tertij Tomi Indice rerum notabilium

Qui totam primam partem D. Thomæ, ac multa alia continet, quorum Indicem sequens pagina dabit

Mauro, Silvestro

Romae, 1687

Q. 32. Vtrum Beati inæqualiter videant Deum, & sint inæqualiter beati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84111](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84111)

mè præfens intellectui, eumque sibi perfectè subijcit; ergò per se ipsam potest mouere intentionaliter, & obiectiue intellectum ad visionem. Confirmatur: nam imago immediata exemplaris exigit procedere immediatè potius ab ipso exemplari, quam ab imagine talis exemplaris, præsertim infinite degenerante ab exemplari; sed visio immediata Dei est imago immediata diuinæ essentia; ergo.

51. Ad 5. distinguo maiorem: visio Dei, & vniuersim omnis cognitio producitur à simili physicè, concedo; à simili intentionaliter, nego: concedo minorem; & nego consequentiam. Non est de ratione cognitionis, vt producat à potentia prius natura intentionaliter simili, sed solum vt producat à potentia prius natura physicè simili obiecto. Ratio est, quia ex dictis numero 32. cognitio potest esse prima similitudo intentionalis, & primum esse intentionale obiecti; ergo de ratione cognitionis est, vt procedat à potentia, quam supponat solum physicè, non autem intentionaliter similem obiecto; sed potentia cognoscitiua completa in ratione potentia, etiam si non habeat speciem obiecti, est in suo genere physicè similis obiecto, ideoque dicitur esse aliquo pacto suum obiectum, puta potentia visua completa dicitur esse quodammodo obiectum visibile, intellectus dicitur quodammodo omne intelligibile, & omne ens; ergo vt cognitio procedat à simili, sufficit, vt procedat à potentia completa in ratione potentia; sed eo ipso, quod visio beata procedat ab intellectu cum lumine gloria, procedit à potentia completa in ratione potentia; ergo procedit à potentia physicè simili per lumen gloria, per quod intellectus à S. Dionysio, & alijs Patribus dicitur effici Deiformis, vt explicatum est quest. 26. num. 11, ac proinde saluatur axioma Aristotelicum, quod *simile cognoscitur simili*. Addo, quod cum cognitio sit intentionaliter similis obiecto, immò sit ipsa similitudo intentionalis obiecti, eo ipso, quod obiectum cognoscitur cognitione, simile cognoscitur simili, & in hoc etiam sensu debet intelligi axioma Aristotelicum. Idem Aristoteles tertio de Anima text. 14. docet quidem intellectum secundum se, antequam recipiat speciem impressas, vel expressas, esse veluti tabulam rasam, in qua nulla imago est depicta; sed non dicit, quod vt intelligat, & recipiat speciem expressam obiecti, debet prius recipere speciem impressam obiecti. Nam si obiectum per se ipsum sit perfectè intelligibile, & intimè applicatum intellectui, potest illi immediatè imprimere speciem expressam sui, absque eo quod prius imprimat speciem impressam, vt explicatum est.

52. Dices: est axioma satis receptum, quod vt intellectus intelligat, debet fieri vnum cum obiecto intelligibili: sed non fit vnum, nisi recipiendo speciem impressam; ergo &c.

53. Respondeo, nego minorem, ac dico,

quod cum plures causæ extrinsecè vniuntur in ordine ad eundem effectum, fiunt vnum in ordine ad illum effectum causandum: e. g. plures remiges extrinsecè vniti in ordine ad mouendam nauim, fiunt vnum in ratione motoris; sed diuina essentia per assistentiam extrinsecè vnitur intellectui in ordine ad causandam visionem; ergo fit vnum cum intellectu in ordine ad causandam visionem, & sic saluatur axioma assumptum.

54. Ad 6. distinguo maiorem: species impressa nil aliud est, quam similitudo, per quam obiectum formale completur in ratione cognoscibilis, concedo maiorem; per quam potentia completur in ratione cognoscitiui; nego maiorem: distinguo eodem pacto minorem; & nego consequentiam. Ad speciem non sufficit, vt sit similitudo complens in ratione cognoscitiui, sed requiritur, vt sit similitudo complens obiectum formale in ratione cognoscibilis; sed lumen gloria complet solum intellectum in ratione visui, non autem obiectum formale, hoc est essentiam diuinam in ratione visibilis, vt ostensum est num. 24. ergo lumen gloria non est species, sicut lumen fidei non est species, & sicut non esset species qualitas, qua potentia visua vesperilionis confortaretur, ita vt posset videre lumen Solis.

55. Ad 7. nego maiorem. Existimo enim intellectum de facto naturaliter compleri in ordine ad intelligendum per habitus distinctos à speciebus, ac supernaturaliter compleri per habitum luminis fidei, qui habitus non est species; ergo in patria completur per habitum luminis gloria, qui non est species.

56. Ad 8. nego maiorem. Idem enim obiectum formale per eandem speciem, potentiam præditam, perfectiori lumine visuo mouet ad visionem perfectiorem, potentiam præditam imperfectiori lumine visuo mouet ad visionem minus perfectam: e. g. idem color in eadem distantia, & per eandem speciem ad perfectiorem visionem mouet potentiam visua iuuenis, quam senis; ergo eadem essentia diuina per se ipsam, tanquam per speciem intelligibilem, ad perfectiorem visionem connaturaliter mouet intellectum præditum perfectiori lumine gloria; intellectum autem præditum imperfectiori lumine mouet ad visionem minus perfectam, adeoque ex hoc, quod lumen gloria determinet quantitatem visionis, non sequitur lumen gloria esse speciem intelligibilem.

QVÆSTIO XXXII.

*Virum beati inæqualiter videant Deum,
& sint inæqualiter beati?*

S. Th. q. 12. a. 6.

1. **V**idetur, quod omnes beati æqualiter videant Deum, ac sint æqualiter beati: pri-

primò quia si inæqualiter viderent, qui videret Deum visione minus perfecta, non esset contentus, sed desideraret visionem perfectiorem.

2. Secundò omnes visiones Dei propter unitatem obiecti formalis sunt eiusdem speciei infimæ, vt docent communiter Theologi; sed quæ sunt eiusdem speciei infimæ, sunt æqualia in perfectione; ergo &c.

3. Tertiò 1. Io. 3. dicitur: *Videbimus Deum sicuti est*; sed Deus vno modo est; ergo vno modo videbitur, ac proindè vnus non videbit perfectius, quam alter.

4. Quartò Augustinus lib. 83. quæst. 33. dicit, quod *vnam rem non potest vnus alio plus intelligere*: sed essentia Dei est vna res summè simplex; ergo vnus non potest diuinam essentiam plus, aut melius intelligere, quam alius.

5. Respondeo, quod Iouinianus Hæresiarca, vt refert Sanctus Hieronymus lib. 2. contra ipsum, ex principijs Stoicorum docuit omnia merita, & omnia præmia beatorum esse æqualia, ac proindè Deum non videri perfectius ab vno beato, quam ab alio. Hæc hæresis confutata fuit à Sancto Hieronymo lib. citato, à S. Augustino lib. de Sacra Virginitate, & ex recentioribus ab Alphonso de Castro lib. aduersus hæreses, verbo *Beatitudo*, hæresi 7. & in Concilio Florentino sessione vltima in litteris vnionis definitum est iuxta meritum distinctionem essentiam diuinam variè à beatis videri.

6. Probatur primò hæc veritas ex Scripturis. 1. ad Corint. 13. *vnusquisque propriam mercedem recipiet secundum suum laborem*; 2. ad Corint. 9. *qui parè seminatur, parè & metet*; 1. ad Corint. 15. *alia claritas Solis, alia claritas Lune, alia claritas Stellarum. Stella enim differt à Stella in claritate; sic erit resurrectio mortuorum*.

7. Probatur secundò ratione fundata in Scriptura. Nam beatitudo confertur vt corona, præmium, & merces, ideoque Apostolus 2. ad Timot. 4. dixit: *reposita est mihi corona iustitiæ*; sed in dando præmio, & mercede, seruanda est iustitia distributiua, vt pro æqualibus meritis conferatur præmium æquale, pro inæqualibus inæquale; ergo &c. Confirmatur: nam inæqualia peccata puniuntur in inferno inæquali pæna, ideoque Apocalyp. 18. dicitur *Quantum glorificauit se, & in delicijs fuit, date illi tormentum, & luctum*; sed Deus non minus seruat iustitiam distributiua in præmijs, quam in pænis; ergo &c. Hinc sequitur, quod qui sunt æquales in meritis, & in gratia, sunt etiam æquales in visione, & qui sunt inæquales in meritis, sunt inæquales in visione.

8. Obijciebat Iouinianus: Matth. 70. licet operarij inæqualiter in vinea laborassent, acceperunt æqualem mercedem, hoc est singuli singulos denarios; ergo &c. Hoc eodem argumento vtuntur recentiores hæretici ad probandum visionem Dei non dari vt mercedem iustitiæ, sed pro voluntate Dei omnibus æqualiter dari per Christum.

9. Respondeo primò ex S. Thoma 1. 2. quæst. 5. art. 2. ad primum, quod vnitas denarij significat unitatem beatitudinis obiectiua, at diuersitas mansionum Io. 4. significat diuersitatem beatitudinis formalis. Omnes igitur accipiunt vnus denarium, quia accipiunt vnus, & idem summum bonum; at accipiunt diuersas mansiones, & possessiones summi boni. Secundò responderi potest ex Chrysostomo, Nazianzeno, & alijs, quos refert Vasquez 1. parte disp. 48. cap. 43. per parabolam significari, quod multi breuiori tempore laborantes, quia intensius operantur, æquè merentur, & acquirunt æquale præmium, ac alij, qui longiori tempore laborant, iuxta illud Sapientie 4. *Consummatus in breui expleuit tempora multa*. Tertiò responderi potest cum Lyrano, & alijs, quod parabola significat Iudæos, qui prius vocati sunt ad laborandum in vinea Domini, quam Gentiles, & magis, quam Gentiles laborarunt, vt se disponerent ad gratiam Euangelij, tamen postquam venit Christus, non magis receperunt gratiam Euangelij, quam Gentiles, immò prius Gentiles, quam Iudæi acceperunt gratiam Euangelij; siquidem Iudæi conuertentur in fine Mundi, postquam plenitudo gentium intauerit, vt docet Apostolus ad Rom. 10. ideoque Iudæis murmurantibus dicitur, *Tolle quod tuum est, & vade: volo autem & huic nouissimo dare, sicut & tibi*.

10. Quæritur, quo pacto cum essentia diuina sit simplex, ideoque ab omnibus beatis videatur tota, possit ab vno videri melius, & clarius, quam ab alio?

11. Respondeo, quod sicut tota albedo ab oculo perfectiori videtur perfectius, ab imperfectiori imperfectius, sic tota essentia diuina ab vno intellectu videtur perfectius, ab alio imperfectius. Addo, quod quia diuina cognoscibilitas infinitè excedit quamlibet cognitionem, & cognoscibilitatem creatam, potest videri perfectius, & perfectius in infinito.

12. Ad 1. nego sequelam, ac dico, quod omnes beati sunt contenti, & qui habet minorem beatitudinem non desiderat maiorem beatitudinem, & visionem. Ratio est, quia qui possidet summum bonum possessione sibi proportionata, eo ipso satiatur, & non potest desiderare maiorem possessionem; sed omnes beati possident summum bonum possessione, & visione sibi proportionata; ergo &c. Probatur minor: nam vnicique beato proportionata est tanta visio, quanta est gratia, quantum est lumen gloriæ, & quanta sunt merita, quæ habet; sed vnusquisque habet tantam visionem, quantam gratiam; ergo &c. Confirmatur primò: nam cum ex Augustino lib. 13. de Trinitate, cap. 4. & 5. *Beatus sit, qui nihil malè vult, & habet omnia, quæ vult*, beatitudo excludit omnem appetitum irrationalem, ac proindè malum, & satiat appetitum rectum, & rationabilem; sed appetitus, quo beatus vellet videre Deum visione excedente gratiam, quam habet,

bet, esset irrationalis; ergo beatitudo excludit talem appetitum, & satiat appetitum rectum, & rationalem habendi visionem proportionatam gratiæ. Confirmatur secundo: nam in quolibet beato satiatur, tum appetitus naturalis fundatus in natura, tum supernaturalis fundatus in gratia, quæ à Theologis vocatur natura quædam supernaturalis; ergo quilibet beatus est perfecte contentus. Probatur antecedens: nam appetitus minoris boni satiatur perfecte, obtento bono incomparabiliter maiori, & continente bonum minus cum incomparabili excessu: ex. gr. appetitus, quo avarus appetit decem lulios, satiatur, dando illi decem millones aureorum; sed per appetitum fundatum in natura appetimus beatitudinem naturalem consistentem in cognitione abstractiva Dei; ergo appetitus fundatus in natura satiatur, dando beatis beatitudinem supernaturalem consistentem in cognitione intuitiva, quæ continet totam perfectionem cognitionis abstractivæ cum incomparabili excessu, & illam magis excedit, quam decem millones aureorum excedant decem lulios. Rursus per appetitum fundatum in gratia appetimus beatitudinem supernaturalem proportionatam gratiæ, quam habemus; sed vnusquisque accipiet beatitudinem supernaturalem proportionatam gratiæ, quam habet; ergo &c.

13. Ad 2. concedo maiorem, & distinguo minorem; quæ sunt eiusdem speciei sunt equalia in perfectione, si sint æquè intensa, transeat: si sint inæqualiter intensa, nego minorem; & nego consequentiam. Calor vt octo, & calor vt vnum sunt eiusdem speciei, & tamen calor vt octo est perfectior; ergo visio magis intensa, licet sit eiusdem speciei, est perfectior. In quo consistat intensio actuum vitalium, adeoque etiam visionis beativæ, est quæstio purè philosophica, & explicata est à me in Philosophia lib. 3. quæst. 27. & lib. 1. quæst. 40. ad 4.

14. Ad 3. distinguo maiorem: videbimus Deum sicuti est, ly sicut se tenente ex parte obiecti, ita vt significet, videbimus Deum esse eo modo, quo est: concedo: ly sicut se tenente ex parte cognitionis, ita vt significet, quod ita in nobis erit perfectus modus cognoscendi, sicut in Deo est perfectus modus essendi, nego: concedo minorem; & nego consequentiam. Deus videbitur esse eo modo, quo est: sed quia modus, & perfectio videndi non adæquabit modum, & perfectionem essendi, quo Deus est, ideo videbitur diverso modo videndi. Deus enim est infinito modo essendi, videbitur autem à beatis finito modo videndi, & ab vno videbitur modo perfectiori, ab alio modo minus perfecto.

15. Ad 4. distinguo eodem pacto maiorem: vnã rem non potest vnus alio plus intelligere, inæqualitate se tenente ex parte rei, concedo; inæqualitate se tenente ex parte intellectiōnis, nego: concedo minorem; & distinguo eodem pacto consequens. Non po-

test vnus intelligere Deum habere plus de esse, & perfectione, alius intelligere Deum habere minus de esse, & perfectione, sed omnes debent intelligere, quod Deus habet idem infinitum esse, & eandem infinitam perfectionem. At hoc ipsum infinitum esse, & perfectionem, vnus beatus videt perfectius, alius videt minus perfecte.

QVÆSTIO XXXIII.

Virum inæqualitas visionis beatifica oriatur ex inæqualitate solius luminis gloriæ, an etiam ex inæqualitate intellectus?

1. **V**idetur, quod inæqualitas visionis non solum defumatur ex inæqualitate luminis gloriæ, & speciei intelligibilis, si datur, sed etiam ex inæqualitate intellectus, ita vt intellectus naturaliter perfectior cum æquali lumine supernaturali, & æquali specie intelligibili melius videat Deum: primò quia vt obijcit Caietanus, visus acutior, cæteris paribus, melius videt: sed intellectus perfectior est visus intellectivus acutior; ergo.

2. Secundo causa perfectior producit effectum perfectiorem; sed sicut idem intellectus cum lumine vt quatuor constituit causam perfectiorem, quam cum lumine vt tria, sic idem lumen cum intellectu angelico ex. gr. perfecto vt quatuor constituit causam perfectiorem, quam cum intellectu humano perfecto vt tria; ergo &c.

3. Tertio licet ad generationem equi e. g. concurrat equus vt causa specifica, & particularis, & Sol vt causa generica, tamen potest contingere, vt propter maiorem concursum Solis existentis in signo potentiori producatur equus perfectior; ergo licet intellectus sit causa generica visionis, & lumen gloriæ sit causa specifica, propter maiorem concursum intellectus perfectioris potest produci visio perfectior ab eodem lumine.

4. Quarto eadem causa principalis cum meliori instrumento perfectius operatur: e. g. idem pictor cum perfectiori penicillo melius pingit: rursus perfectior causa principalis cum æquali instrumento perfectius operatur: ex. gr. melior pictor cum eodem, vel æquali penicillo melius pingit, quam pictor deterior; ergo melior intellectus, seu sit causa principalis vtens lumine gloriæ vt instrumento, seu sit instrumentum luminis vt causæ principalis, perfectius videbit Deum cum æquali lumine.

5. Quinto sicut eadem potentia visiva cum meliori specie melius videt, sic melior potentia visiva cum æquali, vel eadem specie melius videt: ergo sicut idem intellectus cum meliori lumine gloriæ melius videt Deum, sic melior intellectus cum eodem, vel æquali lumine gloriæ melius videt Deum. Nec dicas hoc non valere, quia lumen gloriæ non